

Betænkning afgivet af Social- og Ældreudvalget den 2. december 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

(Forenkling og præcisering af regler om finansiering, mellemkommunal refusion og satsregulering m.v.)

[af social- og ældreministeren (Astrid Krag)]

1. Ændringsforslag

Social- og ældreministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, SF, RV, EL, KF og LA) *indstiller* lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (DF) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Et andet *mindretal* i udvalget (ALT) vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til lovforslaget. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et tredje *mindretal* i udvalget (NB) vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget mener, at lovforslaget indeholder mange gode elementer, som partiet kan se sig selv i. Det er fornuftigt at få klarlagt reglerne vedrørende mellemkommunal refusion, så kommunerne ikke har uhen-sigtsmæssige økonomiske incitamenter i visitationen af bor-

gerne til sociale botilbud. V er derimod betænkelig ved risikoen for, at lovgivningen ikke vil have den tilsigtede incitamentsstruktur, regeringen forventer. V noterer sig, at regeringen med dette lovforslag anerkender, at udgifter, der knytter sig til borgere, som krydser kommunegrænsen i forbindelse med et ophold på et socialt tilbud, har betydning for, hvorvidt der bliver oprettet specialiserede tilbud inden for kommunegrænsen eller ej.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at hensigten med lovforslaget ifølge regeringen er at præcisere reglerne i sociallovgivningen og rette op på nogle uhen-sigtsmæssigheder i spillet mellem lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og den socialretlige lovgivning.

Det er naturligvis positivt at skabe klarhed og rette op på fejl og uhen-sigtsmæssigheder, men samtidig tilslutter DF sig bekymringen hos Danske Handicaporganisationer om, at forslaget vil øge incitamentet til, at kommuner prioriterer egne tilbud over specialiserede tilbud i andre kommuner, som i højere grad opfylder borgerens behov.

DF noterer sig, at ministeren kalder bekymringen unød-vendig i sin besvarelse af spørgsmål nr. 3 til lovforslaget, fordi det kun er meget begrænsede sundhedsfaglige indsat-ser, der med forslaget kan indregnes i taksten for tilbuddet, og at det derfor også er meget små udgifter, der potentielt kan flyttes mellem kommunerne. Men samtidig anfører mi-nisteren i sit svar på bl.a. spørgsmål nr. 25 til forslaget, at det ikke kan opgøres, om lovforslaget vil medføre en omfordeling af udgifter mellem kommunerne. For DF er det åbenlyst, at det kan påvirke økonomien, i hvert fald i nog-le kommuner, og det er derfor problematisk, at ministeren ikke kan svare på, hvilken betydning lovforslaget vil få for

kommunernes økonomi. Derfor kan DF hverken stemme for eller imod forslaget.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget bemærker, at lovændringen i mindre grad nedbryder barrierer for oprettelse og visitation af specialiserede socialtilbud, da ændringen af reglerne vedrørende adgang til mellemkommunal refusion omfatter et meget begrænset antal sundhedsydelser.

RV bemærker i den forbindelse, at der bl.a. på sundhedsområdet og i reglerne om mellemkommunal udligning er større barrierer for anvendelse af specialiserede tilbud på tværs af kommunegrænser end de barrierer, som denne lovændring søger at rette op på.

RV bemærker endvidere, at friplejeboliger ikke er omfattet af lovændringen, hvilket vurderes at være en mangel, da friplejeboliger også udgør specialiserede socialtilbud og lovændringen derfor ville kunne nedbryde yderligere barrierer for visitation og oprettelse af specialiserede socialtilbud, hvis regeringen også havde fremsat tilsvarende forslag om ændring af lov om friplejeboliger.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget har noteret social- og ældreministerens tilkendegivelse om, at en vedtagelse af lovforslaget ikke foruddiskonterer evalueringen af det specialiserede socialområde og bestemte konklusioner i de kommende politiske drøftelser af det specialiserede socialområde.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af social- og ældreministeren, tiltrådt af et flertal (S, V, SF, RV, EL, KF, LA og ALT):

Til § 2

1) Nr. 12 affattes således:

»12. I § 176, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:

»I udgifterne efter 1.-3. pkt. indgår kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

[Rettelse af fejl]

Til § 3

2) Efter den under nr. 3 foreslåede § 54 a indsættes:

»Udgifter til udlændinge

§ 54 b. Staten afholder efter reglerne i stk. 2 og 3 kommunens udgifter til et udenlandsk barn eller en ung udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8,
- 2) udlændingelovens § 9 b,
- 3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b,

- 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person,
- 5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3,
- 6) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding,
- 7) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylsøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 9 c,
- 8) udlændingelovens § 9 e eller
- 9) lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

Stk. 2. Staten afholder fuldt ud udgifter til hjælp efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 2 afholder staten en kommunes udgifter efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 til

- 1) udlændinge, som inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold på baggrund af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv, og
 - 2) udlændinge, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylsøger, dog længst indtil modtageren fylder 18 år eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.«
- [Indførelse af ret til statsrefusion for kommunernes udgifter efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet til flygtninge m.fl.]

Til § 4

3) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. § 176, stk. 1, 4. pkt., i lov om social service som affattet ved denne lovs § 2, nr. 12, finder anvendelse for kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fra den 1. januar 2019, jf. dog 2. og 3. pkt. For perioden fra og med den 1. januar 2021 til og med den 31. december 2021 følger refusionsprocenter og grænsebeløb dog reglerne i § 176 i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1548 af 1. juli 2021. For perioden fra og med den 1. januar 2019 til og med den 31. december 2020 følger refusionsprocenter, grænsebeløb og opgørelse af husstand dog reglerne i § 176 a i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse 1287 af 28. august 2020.«

[Tydeliggørelse af refusionsregler for perioden fra den 1. januar 2019 til den 31. december 2021]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med lovforslagets § 2, nr. 12, foreslås det, at der indsættes et nyt punktum i § 176, stk. 2, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1548 af 1. juli 2021 (serviceloven), hvor det fastsættes, at i udgifterne efter § 176, stk. 2, 1. pkt., indgår også kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 i lov nr. 1705 af 27. december 2018 om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Den foreslåede ændring er begrundet i ønsket om at sikre kommunerne adgang til refusion efter reglerne om den centrale refusionsordning til udgifterne til fuldbyrdelse af foranstaltninger efter de omtalte bestemmelser i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Ved en fejl foreslås ændringen indsat i servicelovens § 176, stk. 2, som vedrører de særlige regler om opgørelse af udgifter til søskende, der er en del af samme husstand, frem for i de generelle regler om refusion i servicelovens § 176, stk. 1.

Med ændringsforslaget foreslås et nyt punktum i stedet indsat i § 176, stk. 1, således at det tydeliggøres, at kommunernes udgifter til at fuldbyrde foranstaltninger efter de nævnte bestemmelser i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indgår i refusionsopgørelsen af udgifter til et barn eller en ung. Reglerne om refusion efter den centrale refusionsordning vil med ændringsforslaget også gælde i forhold til summen af en kommunes udgifter til hjælp og støtte for børn og unge under 18 år og udgifter efter servicelovens §§ 76 og 76 a til unge i alderen 18-22 år, når de pågældende børn og unge tilhører samme husstand.

Til nr. 2

Der er behov for, at kommunerne, i lighed med hvad der gælder efter § 181 i serviceloven, kan få statsrefusion for deres udgifter til foranstaltninger, der iværksættes efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, når afgørelsen omhandler et udenlandsk barn eller en udenlandsk ung, der har fået opholdstilladelse efter visse bestemmelser i udlændingeloven eller særloven om personer, der har bistået danske myndigheder i Afghanistan. Det foreslås derfor, at en bestemmelse svarende til servicelovens § 181 indsættes som § 54 b i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, dog således at det alene er de bestemmelser, der er relevante for børn og unge, der medtages.

Ændringsforslaget skal sikre, at de enkelte kommuner i forhold til udlændinge ikke stilles anderledes i forhold til afholdelse af udgifter til foranstaltninger efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, end hvis afgørelsen om foranstaltninger var truffet efter reglerne i servicelovens § 52, stk. 3.

Ændringsforslaget skønnes ikke at medføre merudgifter for det offentlige under et, men vil indebære merudgifter

for staten på skønsmæssigt 1,4 mio. kr. og tilsvarende mindredgifter for kommunerne. Forslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

Til nr. 3

Med lovforslagets § 4, stk. 2, fastsættes regler om, at den foreslåede indsættelse af et nyt punktum i servicelovens § 176, stk. 2, der i medfør af ændringsforslag nr. 1 indsættes som 4. pkt. i stk. 1, skal finde anvendelse for udgifter, der afholdes efter afgørelser truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet den 1. januar 2019 eller senere.

Med ændringsforslag nr. 3 foreslås overgangsbestemmelsen samtidig nyaffattet, således at der dels tages højde for den foreslåede indsættelse af et nyt punktum i servicelovens § 176, stk. 1, og det dels tydeliggøres, at det er tidspunktet for afholdelse af udgiften og ikke tidspunktet for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, der har betydning for, hvilke regler der er gældende ved opgørelsen af udgiften for det enkelte år.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. oktober 2021 og var til 1. behandling den 26. oktober 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Ældreudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og ældreministeren sendte den 18. juni 2021 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 311, folketingsåret 2020-21. Den 6. oktober 2021 sendte social- og ældreministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 27 spørgsmål til social- og ældreministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Birgitte Vind (S) Alexander Grandt (S) Camilla Fabricius (S) Christian Rabjerg Madsen (S) Daniel Toft Jakobsen (S)

Malte Larsen (S) Kim Aas (S) Rasmus Stoklund (S) Trine Torp (SF) Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Kirsten Normann Andersen (SF) fmd. Christina Thorholm (RV) Susan Kronborg (RV) Pernille Skipper (EL)

Jakob Sølvhøj (EL) Torsten Gejl (ALT) Fatma Øktem (V) Anni Matthiesen (V) Stén Knuth (V)

Marlene Ambo-Rasmussen (V) Hans Andersen (V) Jane Heitmann (V) Karina Adsbøl (DF) nfm. Liselott Blixt (DF)

Marie Krarup (DF) Brigitte Klitskov Jerkel (KF) Mette Abildgaard (KF) Mette Thiesen (NB) Ole Birk Olesen (LA)

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Liberal Alliance (LA)	3		